Spreidingswet

Raadsinformatieavond gemeente Lingewaard

15 mei 2024

Eric Derksen
Kabinet Commissaris van de Koning provincie Gelderland

provincie Gelderland

Inhoud

- De Spreidingswet in hoofdlijnen
- De asielopgave voor Gelderland, regio Arnhem en Lingewaard

  (+ opgave Oekraïneopvang en taakstelling huisvesting statushouders)
- Bestuurlijke samenwerking en besluitvorming (gemeente, regio en provincie)
- Eventuele vragen

De Spreidingswet in hoofdlijnen (1)

- De Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvang-voorzieningen (‘Spreidingswet’) is op **1 februari 2024** van kracht geworden

- Doel van de wet is om toe te werken naar een **stabiele en wendbaar opvangstelsel dat adequaat reageert op fluctuaties in migratiestromen** en een **meer evenwichtige spreiding en verdeling van asielopvang over Nederland** te bewerkstelligen

- De inzet is daarbij gericht **op duurzame (langjarige) opvang**, waarbij de te realiseren reguliere opvangplaatsen voor minimaal vijf jaar beschikbaar dienen te zijn

De Spreidingswet in hoofdlijnen (2)

- Het COA is **niet meer afhankelijk is van de vrijwillige medewerking** van gemeenten om opvang voor asielzoekers in Nederland mogelijk te maken.

- Gemeenten hebben nu een **wettelijke taak** om de opvang van asielzoekers door het COA in gemeenten mogelijk te maken

- **Het Rijk blijft verantwoordelijk** voor het opvangen van asielzoekers. Het COA voert dit in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid uit.

- Gemeenten kunnen zelf zorgdragen voor **exploitatie en beheer** van asielopvang (TGO)

De Spreidingswet in hoofdlijnen (3)

- De wet kent een **tweejarige cyclus** waarin de binnen die cyclus te realiseren asielopgave per provincie wordt bepaald, verdeeld naar gemeenten en wordt vastgesteld

- De **asielopgave** (aantal te realiseren opvangplaatsen) per provincie – en daarbinnen per inliggende gemeente - wordt tweejaarlijks middels een **capaciteitsraming** (voor 1 februari) bepaald en middels een **verdeelbesluit** (voor 31 december) definitief vastgesteld

- De verdeling is gebaseerd op het **aantal inwoners** van de betreffende gemeente en op de Sociaaleconomische status – Welvaart, Opleiding en Arbeidsscore (**SES-WOA-score**) op gemeenteniveau

De Spreidingswet in hoofdlijnen (4)

Berekening indicatieve opgave per gemeente

Formule

(SES-WOA + 1)* iG/In = Wf

BO*Wf/TWf = Iv

iG	Aantal inwoners gemeente
iN	Aantal inwoners Nederland
BO	Capaciteitsbehoefte
Wf	Wegingsfactor per gemeente
TWf	Totale wegingsfactor alle gemeente
Iv	Indicatieve verdeling voor de gemeente

"Vertaling" van de formule

- Er wordt gekeken hoeveel % jouw gemeente aan inwoners heeft ten opzichte van het totaal aantal inwoners van Nederland.
- Dat % moet jouw gemeente aan asielplekken plekken ten opzichte van de totaal benodigde asielplekken
- Vervolgens wordt er een correctie toegepast op dat %
- Gemeenten met een hoge SES-WOA score, krijgen een hoger %
- Gemeenten met een lage SES-WOA score, krijgen een lager %

Voorbeeld 1 : Gemeente A *(weinig inwoners en hoge score)*

Inwonerspercentage	0,14%	
SES-WOA score	0,138	(> 0)
Inwonerspercentage na correctie SES-WOA score	0,16%	(Wf)

Voorbeeld 2: Gemeente B *(veel inwoners en lage score)*

Inwonerspercentage	3,73%	
SES-WOA score	-0,269	(< 0)
Inwonerspercentage na correctie SES-WOA score	2,70%	(Wf)

De Spreidingswet in hoofdlijnen (5)

- Bij de verdeling kán worden bepaald dat een gedeelte van de **opvangplaatsen van bijzondere aard** moet zijn

- **Het college van B&W** draagt binnen de termijn van die twee jaar, zorg voor het mogelijk maken van opvangvoorzieningen voor asielzoekers in de gemeente overeenkomstig het verdeelbesluit (in deze cyclus voor 1 juli 2025)

- Colleges van B&W, Gedeputeerde Staten en het COA overleggen aan de **PRT** over de verdeling van het aantal te realiseren opvangplaatsen onder voorzitterschap van de CvdK

De Spreidingswet in hoofdlijnen (5)

- De wettelijke taak houdt dat van gemeenten **een bijdrage** wordt verwacht in het ter beschikking stellen van accommodaties of locaties die geschikt zijn om nieuwe asielopvang te realiseren of bestaande asielopvang te continueren

- Deze wettelijke taak strekt zich uit tot **zowel het college van burgemeester en wethouders als de gemeente**raad. Voor de komst van een opvangvoorziening kunnen verschillende besluiten noodzakelijk zijn. Bijvoorbeeld vergunningverlening door het college of de wijziging van een bestemmingsplan door de raad (ruimtelijke inpassing)

- Zowel college als raad zetten de bevoegdheden die zij hebben zodanig in dat zij hiermee binnen de gestelde termijn het vastgestelde aantal opvangplaatsen daadwerkelijk realiseren

De Spreidingswet in hoofdlijnen (6)

Verdeelsystematiek Spreidingswet

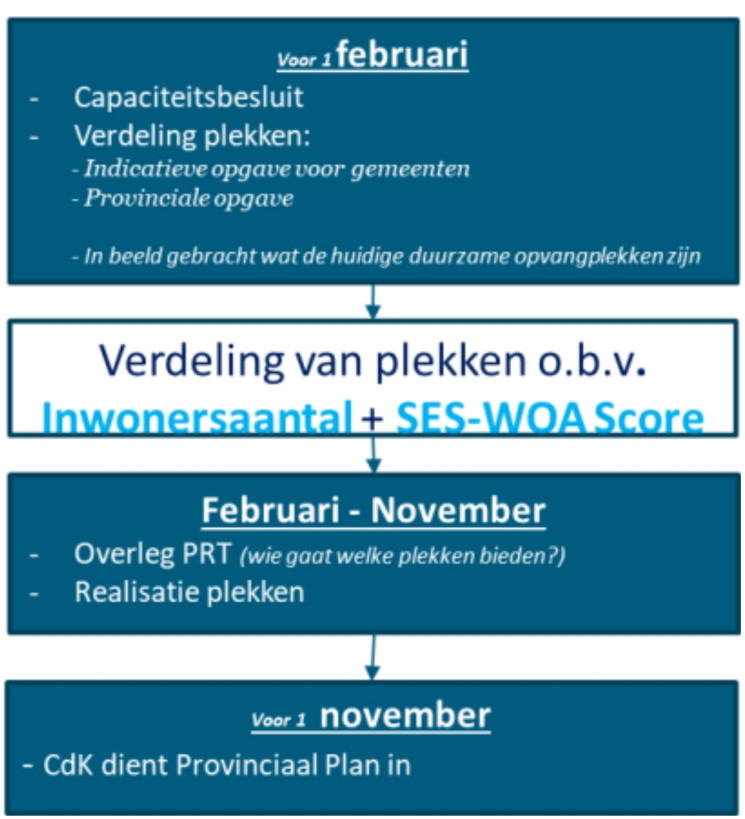

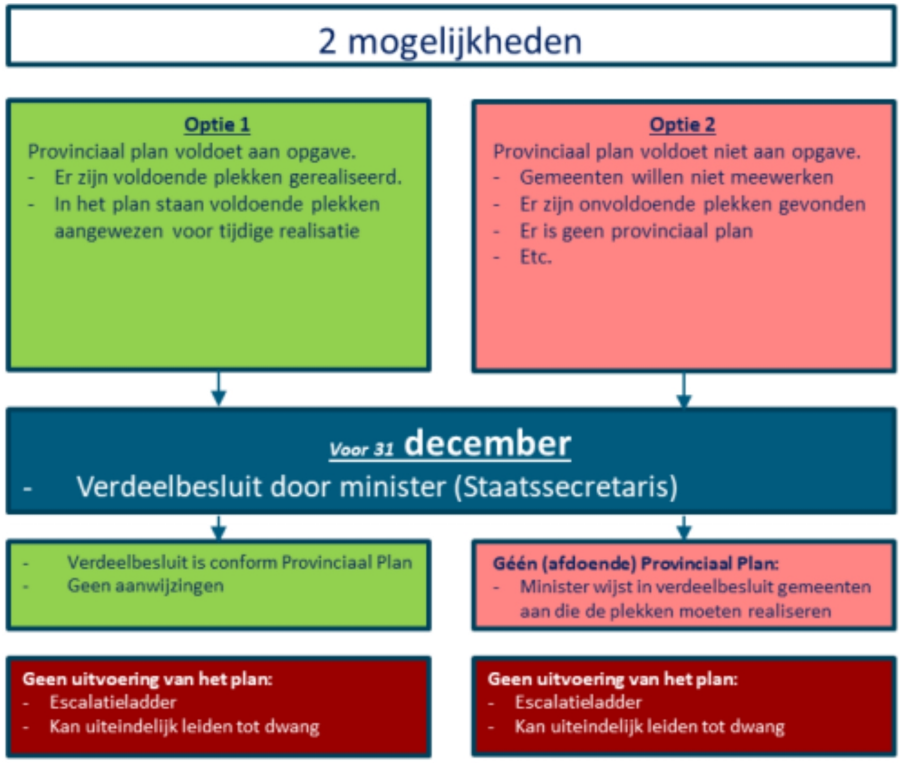

72. Amendement van het lid Van den Brink c.s over het verlengen van de fase van vrijwilligheid (idem als concept amendement VNG / IPO)
75. Amendement van het lid Jasper van Dijk 36333-74 over een verdeling op basis van inwoneraantal en sociaaleconomische status van de gemeente

De Spreidingswet in hoofdlijnen (7)

Uitkeringssystematiek Spreidingswet

Er zijn 3 soorten Uitkeringen

	Toelichting	Bedragen
1. Duurzame opvangplaatsen	- Duurzame opvangplaatsen: opvangplaatsen die 5 jaar of langer beschikbaar worden gesteld. - Niet langer criterium van 100 opvangplaatsen of meer om voor een uitkering in aanmerking te komen. - Hoogte uitkering verschilt: <100 plekken >100 plekken	- Uitkering voor elke **meerplek** die geleverd wordt bovenop de gegeven opgave. - 2.000 euro per meerplek bij >100 opvangplaatsen - 1.000 euro per meerplek bij <100 opvangplaatsen Deze uitkering moet aangevraagd worden door de desbetreffende gemeente
2. Bijzondere opvangplaatsen	- Opvangplaatsen van bijzondere aard - Bijvoorbeeld amv, aanmeldvoorziening, HTL	- 2.000 per opvangplaats Deze uitkering wordt ambtshalve uitgekeerd door het rijk aan de gemeente
3. 75% Uitkering	- Als meer dan 75% van de provinciale opgave is behaald - Alle opvangplaatsen tellen mee, ook de opvangplaatsen waar al een uitkering voor is ontvangen - De vaste verdeling van deze uitkering is: - 15% voor de provincie - 85% voor de gemeenten die de opvangplekken bieden	- 1.500 euro per **meerplek** en enkel voor de gemeenten die plekken bieden. - Deze uitkering wordt **NIET** uitgekeerd aan betreffende gemeente als gemeente uitkering 1. (duurzame opvangplaatsen) ook heeft ontvangen. Gemeente moet dus keuze maken. - De uitkering wordt **WEL** uitgekeerd als de gemeente enkel uitkering 2 heeft ontvangen. Uitkering 1 en 3 worden beide uitgekeerd. Deze uitkering wordt automatisch uitgekeerd door het rijk Uitgekeerd na ommekomst van de wetscyclus van 2 jaar

Belangrijk voor gemeenten die meer plekken bieden dan hun indicatieve opgave

- ✓ Voor welke uitkering komt de gemeente in aanmerking
  - ➢ Keuze maken tussen uitkering 1 of uitkering 3
- ✓ Bespreking Lokaal en aan de PRT te bespreken (eventueel ook aan de RRT)
- ✓ Lokale besluitvorming voor uitkering voor *[datum]*

Bestuurlijke samenwerking en besluitvorming (1)

Lokaal Overleg
- ✓ Indicatieve opgave
- ✓ Huidige realisatie
- ✓ Mogelijkheden opvang binnen de gemeente
- ✓ Welke afspraken met de regio / provincie
- ✓ Keuze t.a.v. uitkering
- ✓ Procedures voor realisatie
  - *bestemmingsplan e.d.*
- ✓ Starten met procedures
- ✓ Starten met realisatie

Regionale Regietafel (RRT)
- ✓ Voor provincies met RRT's
- ✓ Regionaal Plan voor de PRT
- ✓ Verder idem als bij de PRT

Provinciale Regietafel (PRT)
- ✓ Individuele indicatieve opgaven in beeld
- ✓ Provinciale opgave in beeld
- ✓ Eventueel andere opgaven in beeld
- ✓ Huidige realisatie in beeld
- ✓ Samenwerkingsafspraken, o.a.:
  - Wel / niet uitwisselen van opgaven
    Oekraïne, asiel, statushouders, etc.
- ✓ Voor 1 november Provinciaal Plan aan Stas

Bestuurlijke samenwerking en besluitvorming (2)

- Colleges van B&W, Gedeputeerde Staten en COA overleggen aan de Provinciale Regietafel Migratie & Integratie (PRT) over de verdeling van het aantal te realiseren opvangplaatsen onder voorzitterschap van de CvdK

- In Gelderland (51 gemeenten) overleggen deze partijen voorafgaand aan de PRT aan 7 regionale regietafels (RRT's) onder voorzitterschap van een van de burgemeesters

- De voorzitters van de 7 RRT's vertegenwoordigen de regiogemeenten aan de PRT

Bestuurlijke samenwerking en besluitvorming (2)

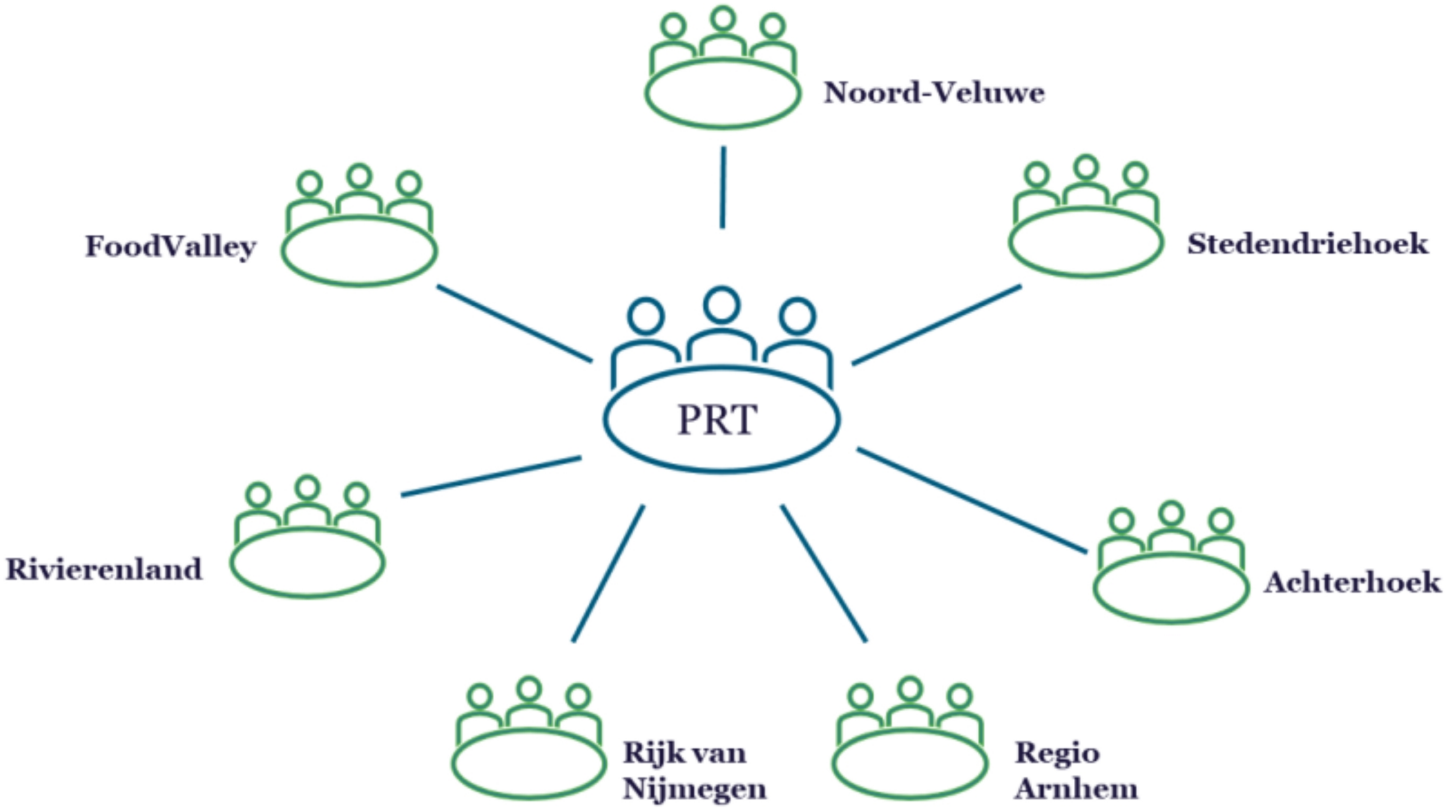

Bestuurlijke samenwerking en besluitvorming (3)

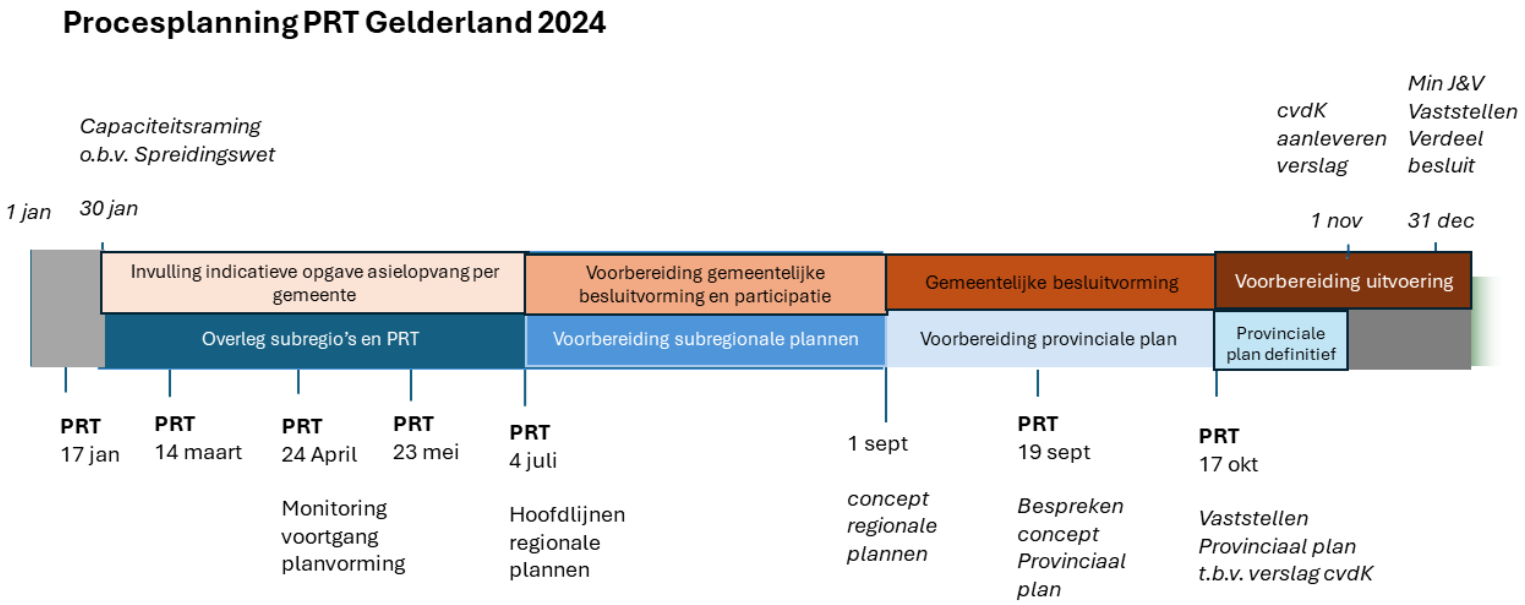

Vragen?

- Dank voor uw aandacht!

- Voor vragen over de Spreidingswet:
  - Q & A over de spreidingswet
  - Spreidingswet@minjenv.nl

Eric Derksen

Kabinet Commissaris van de Koning

Provincie Gelderland